

[Kjær Rasmussen.]

klageligt i folkeskolen. De økonomiske magthavere behøver ikke at nære frygt for, at det modsatte er tilfældet.

Nu er det ikke spor mærkeligt sådan set, at samfundene forsøger at give deres medlemmer en fælles holdning. Denne fælles holdning er med til at holde sammen på samfundet, men man har unægtelig lov til at spekulere over, om det er en rigtig holdning, der i dag indoktrineres i det danske samfunds uddannelsessystem. Jeg ved godt, der er nogle, der vil benægte, at en indoktrinering overhovedet finder sted. Jeg vil anbefale disse at læse nogle samfundslærebøger for realafdelingen f. eks.; jeg tror nok de så vil komme til en anden opfattelse. Officielt har folkeskolen jo som mål at lære eleverne at være kritiske i deres holdning og demokratiske i deres adfærd. Men alt for ofte er forholdet bare det, at når eleverne vil have disse principper gennemført i deres egen hverdag, så bliver der sagt stop. Der er ikke tid, for eksamen venter jo forude, og den er overordnet alt andet simpelt hen.

Man kunne også sige det på en anden måde. Det kapitalistiske samfunds krav til eleverne er til enhver tid prioriteret højere end den ideelle målsætning om kritisk holdning og demokratisk adfærd. Og i øvrigt: mon samfundet i virkeligheden ønsker at fremelske kritik og demokrati, hvis dette fører til, at eleverne må forkaste deres egen sociale virkelighed? Jeg tror det næppe. De af dem, der alligevel, på trods af at de har hele apparatet imod sig, forsøger at give fraserne indhold, mødes af magthaverne med den beskyldning, at de er fantaster, sværmere, mentalt forstyrrede eller tilhængere af ideologier med ensretning som hovedindhold.

Det er på det nærmeste sådan, ministeren karakteriserer medlemmerne af Danske Studerendes Fællesråd, som er kommet til regering og folketing med et udarbejdet forslag til demokratisering af uddannelserne. Man er gået ud fra et af samfundsmålene i vor kultur, nemlig ønsket om at stille alle lige, og på grundlag heraf opstilles en model for uddannelsernes demokratisering over en bred front. Dette forslag, som det utvivlsomt har kostet mange arbejdstimer at udarbejde, burde ministeren behandle meget

seriøst, ikke fordi der ligger et stort arbejde bag, men fordi forslagsstillerne virkelig har analyseret sig frem til noget holdbart.

Nu ved jeg ikke, om ministeren har haft kendskab til det forslag, før han udarbejdede sin redegørelse til folketinget, men det kan vi nok få nogle udtalelser om, når ministeren nu får ordet her bagefter. Lad mig bare sige med det samme, at det ville aldeles ikke undre mig, om ministeren fejede forslaget af bordet, for sådan gør han jo nemlig, hver eneste gang nogen forsøger at tage det borgerlige samfunds erklærede målsætning på ordet. De samfundsmedlemmer, der ikke pr. rygmærk er i stand til at fatte, hvad der er såkaldte realiteter, og hvad der er pynt, affejes med nogle bemærkninger om, at de er fantaster, for det borgerlige samfunds udgiftsprioritering kan der ikke røres ved, den er en naturlov ifølge en af den borgerlige indoktrineringens læresætninger.

Systemet og dets repræsentanter vælger altså at se bort fra, at de aldrig nogen sinde vil kunne skabe større frihed, så længe de ikke vil erkende, at ligheden må blive et udgangspunkt fælles for alle samfundets medlemmer. Det vil blive på denne manglende erkendelse, at dette samfund knækker halsen, og det sker den dag, befolkningens store flertal ikke længere lader sig nøje med snævre borgerlige fortolkninger af begreber som lighed og frihed og demokrati. Dette ved regeringen, og det ved de borgerlige, de ved det udmærket godt, men de ved også, at deres egentlige herrer i Industrirådet og på Børsen aldrig vil tillade, at disse begreber fortolkes videre. Det ville nemlig være ensbetydende med, at kapitalisterne måtte afgive deres privilegier, og det er bestemt ikke det, den borgerlige regering har som ærinde.

Jeg kan få tid til nogle bemærkninger til ordførerne allerede nu. Vi har igen i dag hørt de forskellige partiers ordførere stå heroppe og udslynge deres partiers principielle målsætning for uddannelserne, nemlig at ingen af økonomiske årsager må forhindres i at få den uddannelse, de har lyst og evner til. Denne principielle målsætning har de såkaldt toneangivende partier haft på programmet lige siden umiddelbart efter afslutningen af den første verdenskrig, men alligevel må de samme